

**ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ**

ΩΣ ΜΕΡΟΣ

**ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Θεσσαλονίκη

2022

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας με απόφαση της Συγκλήτου ύστερα από εισήγηση της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου έχει υπογράψει από το 2006 τη Διακήρυξη του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση.

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας είναι από τις πρώτες ελληνικές βιβλιοθήκες που έχουν δημιουργήσει Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, μέσω της οποίας, διαθέτει στο κοινό της πολλαπλών μορφών ψηφιακό και ψηφιοποιημένο υλικό, ως αποτέλεσμα των προσπαθειών της για τη διατήρηση και συντήρηση της καταγεγραμμένης γνώσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς του ελληνικού και διεθνούς επιστημονικού και καλλιτεχνικού χώρου.

α) Περιγραφή του περιεχομένου της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης

Οργάνωση του υλικού και Περιγραφή του υλικού

Το υλικό το οποίο περιλαμβάνει η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη οργανώνεται σε Συλλογές οι οποίες εμφανίζονται κάτω από μια Κοινότητα. Η δομή των Συλλογών και των Κοινοτήτων είναι ιεραρχική, που σημαίνει ότι μια Κοινότητα μπορεί να βρίσκεται κάτω από μια άλλη Κοινότητα που στην συγκεκριμένη περίπτωση αποκαλείται Υπο-Κοινότητα. Οι Κοινότητες, Υποκοινότητες ή Συλλογές δημιουργούνται κατά περίπτωση με στόχο πάντα την πιστότερη απόδοση της δομής του περιεχομένου που πρέπει να συμπεριλάβουν.

β) Πρόσβαση στο υλικό

1. Μεταδεδομένα

Οποιοσδήποτε μπορεί να έχει ελεύθερη πρόσβαση στα μεταδεδομένα. Τα μεταδεδομένα μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς, σε οποιοδήποτε μέσο, χωρίς προγενέστερη άδεια, υπό την προϋπόθεση παράθεσης συνδέσμου (URL) προς την εγγραφή των αρχικών μεταδεδομένων.

2. Άδειες των τεκμηρίων

Σε όλα τα τεκμήρια¹ που περιλαμβάνει η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη ανατίθενται τρεις κατηγορίες αδειών: α) άδεια πρόσβασης β) χρήσης, γ) άδεια δημοσίευσης και διάθεσης.

α. Άδειες πρόσβασης

Η άδεια πρόσβασης ορίζει το ποιος εκ των χρηστών της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης και με ποιο τρόπο έχει δικαίωμα να προσπελάσει το τεκμήριο σε επίπεδο αρχείου που περιλαμβάνει το record περιγραφής κάθε τεκμηρίου. Οι άδειες πρόσβασης αποδίδονται ξεχωριστά στο κάθε bitstream το οποίο ενσωματώνεται στο record περιγραφής του εκάστοτε τεκμηρίου και υλοποιούν το αποτέλεσμα της εκκαθάρισης των πνευματικών δικαιωμάτων που έχει υποστεί το τεκμήριο πριν την ψηφιοποίησή του. Στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας οι διαδικασίες εκκαθάρισης των πνευματικών δικαιωμάτων ακολουθούν την

εθνική νομοθεσία Ν.2121/1993 και ειδικότερα για την ψηφιοποίηση του υλικού τα αρ. 22, Ν.2121/1993 και αρ. 54, Ν.4481/2017.

β. Άδειες Χρήσης

Η άδεια χρήσης απευθύνεται στο κοινό της Βιβλιοθήκης και ορίζει το τι είναι επιτρεπτό από αυτό κατά τη διαχείριση του περιεχομένου των τεκμηρίων. Η άδεια χρήσης είναι μια για κάθε record τεκμηρίου και ισχύει για το σύνολο των bitstreams που περιλαμβάνει. Στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, οι άδειες χρήσης του περιεχομένου δημιουργούνται σύμφωνα με το πρότυπο των Creative Commons²³, υλοποιώντας την απόφαση 10/30-5-2006, σημείο β της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τη συνυπογραφή της Συνθήκης του Βερολίνου για την Ανοικτή Πρόσβαση στη Γνώση στον τομέα των Θετικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών⁴

Για το περιεχόμενο της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης έχει επιλεγεί η χρήση της άδειας:

Αναφορά Δημιουργού Μη εμπορική Χρήση. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί: 1. να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό και 2. να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης

γ. Άδειες Δημοσίευσης κα Διάθεσης

Η άδεια δημοσίευσης και διάθεσης⁵ αποτελεί τη δέσμευση της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τη δημοσίευση και διάθεση των τεκμηρίων της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και απευθύνεται στο κοινό της Βιβλιοθήκης. Η άδεια δημοσίευσης και διάθεσης είναι μια για κάθε record τεκμηρίου και ισχύει για το σύνολο των bitstreams που περιλαμβάνει.

3. Επίπεδα πρόσβασης στα τεκμήρια

Το επίπεδο πρόσβασης τόσο στο σύστημα της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης όσο και στα τεκμήρια των συλλογών της εξαρτάται από τη σχέση του χρήστη με τη Βιβλιοθήκη και το ίδρυμα και το είδος της άδειας που έχει ανατεθεί στο κάθε τεκμήριο. Το επίπεδο πρόσβασης κάτω από το οποίο μπορεί να τεθεί ένα τεκμήριο εξαρτάται απόλυτα από την άδεια διάθεσής του. Τα μεταδεδομένα των τεκμηρίων είναι ελεύθερα προσβάσιμα ανεξάρτητα από την άδεια διάθεσης του τεκμηρίου. Τα επίπεδα πρόσβασης που ισχύουν είναι τα εξής:

1. πλήρους ελεύθερης πρόσβασης. Όλοι οι χρήστες του διαδικτύου έχουν πλήρη πρόσβαση στα τεκμήρια (Status Anonymus)

² [Άδειες Creative Commons](#)

³ Βλέπε Παράρτημα 1 για τους τύπους των αδειών Creative Commons

⁴ [Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities](#)

⁵ Βλ. Παράρτημα 2

2. ελεγχόμενα ελεύθερης πρόσβασης, μέσα από τις IP διευθύνσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (τερματικοί σταθμοί εντός του Πανεπιστημίου, εξ αποστάσεως μέσω της χρήσης του Proxy server και του LDAP του Ιδρύματος) (Status University Internal)

3. μερικώς περιορισμένης πρόσβασης, μέσα από τις εγκαταστάσεις και το wifi της Βιβλιοθήκης (Status Library Internal)

4. πλήρως περιορισμένης πρόσβασης, όπου κανένας πλην των διαχειριστών του Ψηφιακής Βιβλιοθήκης δεν έχει πρόσβαση στο ψηφιακό τεκμήριο (Status Administrator)

Όλα τα τεκμήρια πλην τεκμηρίων που είναι κάτω από άδεια πλήρους περιορισμένης πρόσβασης (Status Administrator) είναι ελεύθερα προσβάσιμα μέσα από τις εγκαταστάσεις και το wifi της Βιβλιοθήκης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Οι άδειες Creative Commons⁶

Αναφορά Δημιουργού. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό.

Αναφορά Δημιουργού Παρόμοια Διανομή. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί: 1. να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό και 2. να αδειοδοτήσει οποιοδήποτε παράγωγο έργο με την ίδια άδεια ή μια άδεια με τα ίδια στοιχεία άδειας

Αναφορά Δημιουργού Όχι Παράγωγα Έργα. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί: 1. να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό και 2. να μην δημιουργήσει παράγωγα έργα

Αναφορά Δημιουργού Μη εμπορική Χρήση. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί: 1. να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό και 2. να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης

Αναφορά Δημιουργού Μη εμπορική Χρήση Όχι Παράγωγα Έργα. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί: 1. να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό, 2. να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης και 3. να μην δημιουργήσει παράγωγα έργα)

Αναφορά Δημιουργού Μη εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή. Ο αποδέκτης της άδειας μπορεί να χρησιμοποιήσει το έργο όπως θέλει, αρκεί: 1. να διατηρήσει τις διατυπώσεις που προβλέπονται στην άδεια σχετικά με την αναφορά στον αρχικό δημιουργό, 2. να μην υπάρχει σκοπός εμπορικής χρήσης και 3. να αδειοδοτήσει οποιοδήποτε έργο με την ίδια άδεια ή μια άδεια με τα ίδια στοιχεία άδειας

Ο οργανισμός των Creative Commons παρέχει εργαλεία που λειτουργούν στο πλαίσιο της “παραχώρησης όλων των δικαιωμάτων” στο [Κοινό Κτήμα /Public domain](#). Το [εργαλείο μας CC0](#) επιτρέπει στους παρόχους άδειας να αποποιούνται όλων τους των δικαιωμάτων και να θέτουν ένα έργο στο Κοινό Κτήμα/ Public domain, ενώ το [σήμα για το Κοινό Κτήμα/ Public Domain Mark](#) επιτρέπει σε οποιονδήποτε χρήστη του διαδικτύου να “επισημάνει” ένα έργο ως ανήκον στο Κοινό Κτήμα/ Public domain.

⁶ <https://creativecommons.org/licenses/> Περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή της κάθε άδειας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Μέρος Β– Δήλωση Δημοσίευσης και Διάθεσης Έργου

Β. 1. Γενικό μέρος

Με την παρούσα δηλώνω ότι:

1. Αποδέχομαι τις αποφάσεις⁷ των οργάνων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας που διέπουν τις διαδικασίες κατάθεσης των εργασιών που εκπονούνται από όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του Ιδρύματος.

2. Είμαι ο δικαιούχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου αυτού ή έχω τις κατάλληλες άδειες ώστε να προβαίνω στην παρούσα αδειοδότηση, και βεβαιώνω ότι το έργο μου δεν συκοφαντεί πρόσωπα, δε χρησιμοποιεί προσωπικά δεδομένα τρίτων, δεν προσβάλλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δε περιλαμβάνει στρατιωτικά ή/και εθνικά απόρρητα στοιχεία⁸.

3. Ως δικαιούχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου αυτού ή νόμιμος αδειοδόχος, παραχωρώ με την παρούσα άδεια στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας για εκπαιδευτική, ερευνητική και ιδιωτική χρήση και όχι για χρήση που αποσκοπεί σε εμπορική εκμετάλλευση, το μη αποκλειστικό δικαίωμα της δημοσίευσης και διάθεσης κάθε μορφής του παραπάνω έργου για το σύνολο της διάρκειας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου, διεθνώς, χωρίς οικονομικές απαιτήσεις, αδιαλείπτως (ανέκκλητο), χωρίς δικαίωμα μεταβίβασης μέρους ή όλης της παρούσας άδειας σε τρίτα πρόσωπα ή/και οργανισμούς ή φορείς.

4. Αποδέχομαι ότι η Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης του ΠΑΜΑΚ μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο του έργου μου, να το αντιγράψει και να το διαθέσει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο.

Β.2. Προσδιορισμός Δημοσίευση, Διάθεσης & Πρόσβασης στο έργο

Ως δικαιούχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου αυτού, επιτρέπω (επιλέξτε κυκλώνοντας ανάλογα):

1. Άμεση ηλεκτρονική δημοσίευση, διάθεση και πρόσβαση στο έργο μου

2. Θέτω χρονικό περιορισμό (embargo) για την ηλεκτρονική δημοσίευση, διάθεση και πρόσβαση στο έργο μου, αρχής γινομένης από την ημέρα υποβολής του στη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης. Το έργο μου θα είναι διαθέσιμο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα μετά την παρέλευση του εδώ προσδιοριζόμενου χρονικού διαστήματος. Ο

⁷ Υπ' αριθ. 6/7-12-1999 απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, υπ' αρ. πρωτ. 165/12-9-2000 έγγραφο της Πρυτανείας, υπ' αριθ. 22/15-3-2006 απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου και τροποποίησή της με την υπ' αριθ. 11/21-11-2007 απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, υπ' αριθ. 10/30-5-2006 απόφαση της Συγκλήτου, υπ' αρ. πρωτ. 3632/9-2-2004 έγγραφο της Βιβλιοθήκης, της απόφασης 4132 (ΦΕΚ Β, 3457/29-7-2021) αρ. 68, παρ.4 και αρ. 69 παρ. 3.

⁸ Στην περίπτωση που το έργο σας περιλαμβάνει ή/και χρησιμοποιεί στρατιωτικά ή/και εθνικά απόρρητα ή προσωπικά δεδομένα τρίτων η Βιβλιοθήκη θα απευθυνθεί στη Νομική Υπηρεσία του Ιδρύματος σχετικά με τους περιορισμούς στους οποίους υπόκειται η διάθεση του έργου σας στο κοινό.

περιορισμός αφορά την πρόσβαση μόνο στο ηλεκτρονικό αντίτυπο του έργου μου που φιλοξενείται στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και το Ιδρυματικό Καταθετήριο του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (ΨΗΦΙΔΑ) και δεν ισχύει για την πρόσβαση του έργου από τα τερματικά της Βιβλιοθήκης & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Επίσης, δεν υφίσταται οποιοσδήποτε περιορισμός, πέραν των νομίμων, αναφορικά με το φυσικό αντίτυπο του υλικού που διατηρείται στο χώρο της Βιβλιοθήκης.

Ο παρακάτω πίνακας συμπληρώνεται υποχρεωτικά για όλους τους τύπους υλικού του Μέρους Α που θέλετε να θέσετε σε περιορισμό.

α/α	Κατηγορία υλικού	Περιορισμός σε μήνες
1α	Κείμενο-Κυρίως Σώμα	
1β	Κείμενο-Παράρτημα	
2	Βίντεο	
3	Ήχος	
4	Εικόνα	
5	Βάση δεδομένων	

Αιτούμαι τον περιορισμό πρόσβασης γιατί:

.....
.....